

DIRECTOR:
ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
LAJ — JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
In și garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: invoieală ::

Unitatea

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Hoaiie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Nu mergem bine

Se seamă de constatări pe marginea unui apel

Câteva guzete din capitală au înregistrat și de un caz extrem de grav întâmplat de curând în Bacău, semnalat mai întâiu de gazeta locală „Bacăul” și de gazeta „Lumea” din Iași.

În vorba de grave abuzuri sexuale ale unor minori, elevi și eleve de școală, în parte chiar școală primară, de pe urma cărora aceste fete sfericite au contractat boale incurabile, al căror tratament și ponos aveau să-l poarte o viață întreagă.

Ocupându-se de acest caz, primprocurorul Tribunalului Bacău, d. Gorovei I. Mina, arată într'un număr recent al ziarului „Bacăul” cum într'o singură familie a unui onorabil cetățean, cercetată la cererea îndurerată a însuși capului familiei, din 7 fete dela 8—17 ani, 6 au fost vădit deflorate și imbolnăvite în grad înaintat de boale venerice. Ne mai arată d. primprocuror, d. luate cu dragoste și blândețe părintească, aceste copile au dat amănunte, cu totul neimaginabile, despre împrejurări a modului cum practicau viața și că păcatul a fost consumat în tovărășia unor băieți de aceeași vârstă cu ele.

Îndurerat și profund alarmat de aceste constatări, d. primprocuror dela Bacău încheie cu următorul apel: „Cer ajutor tuturor oamenilor de bine, ca în mod tacit să formăm o ligă pentru paza cinstei și sănătății familiilor noastre. Origine și oriunde va vedea sau bănuie imoralitatea sau desfrâul să le aducă la cunoștința autorităților, pentru a le stârpi. Niciodată nu e prea târziu să faci bine deaproapele tău!”

Cât de straniu sună acest apel, aproape disperat, într'o societate creștină, cu o tradiție de veacuri! El vine ca dintr'o lume cu totul barbară, unde nime nu știe de existența unei biserici creștine, care deaproape două mii ani lucrează, din poruncă dumnezească, pentru păzirea și respectarea integrală a poruncilor sfinte, cari garantează în cea mai deplină măsură și cinstea și sănătatea familiilor. În loc de a solicita un ajutor al acestei biserici, ori de a-i cere — dacă ar fi cazul — seama de neglijențele culpabile de pe acest teren, d. primprocuror dela Bacău vrea să creese în scopul acesta ceva cu totul nou, „o ligă”, dela care singur mai poate spera ajutor.

Ce palmă pe obrazul bisericii creștine acest document, nespuse de grăitor, al zilelor noastre! El se întitulează: „Păziți-Vă copiii!”, când în realitate ar trebui să poarte titlul: „Unde-i biserica?” Da, pentru că a ei chemare este să prevină orice rele de această natură, prin muncă continuă și neobosită și prin acea grija deosebită de copii, care se cuprinde în indemnul atât de cunoscut al Mântuitorului: „Lăsați copiii să vină la mine!” A ei, a bisericii, este chemarea să prezideze toate mișcărilor menite să întroneze o viață mai morală în lume.

Altfel, trebuie să spunem că nu mergem bine, și să căutăm, atât la Bacău cât și aiurea, o înțelegere cât mai neîntârziată a răului.

Iarăși pensiile

Chestia văduvelor și orfanilor este mereu actuală — Graiul elocvent al bilanțului unui an — În locul eforturilor disperate se impune o acțiune unitară

de A. C. ALBINUS

Tot mai lămurit se arată necesitatea unei acțiuni energice și unitare în vederea aranjării situațiunii pensionarilor, văduvelor și orfanilor de preoți. Realizările de până azi, față de trecut, sunt mari și însemnate. Dar sunt departe de felul pe care trebuie să-l atingem: asigurarea bătrânețelor celor ce s'au mistuit în slujba Domnului, și ajutorarea efectivă a văduvelor și orfanilor lor.

Am la îndemână date, privitoare la această chestiune, dintr'o singură eparhie, cea a Gherlei. Pentru a lămurii chestiunea, mă voi servi de aceste date. Situația în celelalte eparhii, mi-se pare, e tot cam la fel, cu deosebirea, că pe aiurea se va fi aranjat poate pe alte baze chestiunea.

Preoții din eparhia Gherlei au jertfit, începând cu 1 Ianuarie 1929, zece procente din leafa întreagă. Au dat în acest chip, într'un an, după scăderea cotei vechi, suma de Lei 3,123.607. Din această sumă, s'a stins, întâiu, datoria de 969.180 Lei, ce s'a fost luat, în curs de doi ani, dintr'un fond inalienabil, pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor. Apoi, începând cu 1 Aprilie 1929, s'a dat lunar unui preot pensionar Lei 3000, unei văduve Lei 1000, unui orfan Lei 250, iar orfanilor de ambii părinți mai mult. Suma totală a ajutoarelor din 1929 face Lei 1,453.000. Restul de Lei 701.427, cu alte venituri și cu dobânzile în suma de Lei 501.399, deci în total Lei, 1,202.826, va forma, conform hotărârii preoțimeii, un fond inalienabil, alcătuint baza unui mare fond de ajutorare diecesan.

Dacă preoțimea va continua să jertfească sumele de până acum, e nădejde ca în puțini ani să se adune un capital, din ale cărui interese să se poată alina nevoile deficienților, văduvelor și orfanilor.

Se pare, însă, că această chestiune a ajuns într'un nou stadiu. După informațiile date de un membru din comisia de buget a Camerei, actualul ministru de finanțe ar fi declarat că e gata să înscrie în fondul regnicolar de pensiuni preoțimea de dincoace de Carpați și să adaugă la leafa preoțească „nouimea”, adăugată cu 1 Ianuarie 1930 la salariul tuturor funcționarilor publici, dacă PP. SS. chiriarhi din Ardeal — ortodocși și uniți — vor cere acest lucru.

Cunoaștem dragostea părintească și înțelepciunea arhieriei noastre. Deci suntem siguri, că vor face demersul necesar pentru înglobarea preoțimeii la fondul regnicolar; și vor ști să apere, în aranjamentul ce vor face

în această privință cu Statul, interesele și prestigiul bisericii. *)

Dar, firește, cu acest aranjament nu s'a făcut totul. Statul nu dă pensiuni decât după zece ani de slujbă. Rămâne, așadar, datoria de a îngriji de nenorociții, care nu vor putea să primească pensiuni din fondul regnicolar. Și, sunt apoi și alte nevoi și dureri de alinat. Primează, în tot cazul, necesitățile spirituale. Dar biserica are datoria să îngrijească și de nevoile temporale ale fiilor săi, clerici și laici deopotrivă.

Până în timpurile mai noi, biserica a fost proprietară de moșii. Din veniturile acestor moșii, a ridicat și a susținut școli și spitale, azile și tot soiul de institute caritative. Azi, în epoca reformei agrare, biserica scapă din mâni moșiile, dar prin asta nu e dispensată de îndatorirea de a continua opera socială și caritativă. Atât, că va trebui să schimbe mijloacele de acțiune. Locul pământului îl va ocupa capitalul.

În Apus, finanța catolică, din zi în zi mai puternică, stă la baza tuturor acțiunilor religioase și caritative. Nu de mult, în Italia, s'a înființat o Centrală a băncilor catolice italiene, cu capital de sute de milioane.

La noi, abia putem înregistra câteva începuturi modeste. În Gherla, o bancă mai veche cu capital de jumătate de milion; iar la Oradea, o bancă înființată de curând având capital Lei șapte milioane și jumătate.

Și, lipsa unei acțiuni financiare mai de seamă pricinuește pagube incalculabile. Ici auzi că 200,000 Lei, toată agoniseala unei mici parohii rurale, s'au pierdut deodată cu falimentul unei bănci maghiaro-germane. Dincolo, s'a pierdut suma de 800,000 Lei, averea unei parohii urbane. O bancă evreească a înghițit fonduri bisericești de un milion și jumătate. Dacă am avea puțința să adunăm toate sumele pierdute, în acest chip, în curs de abia 2—3 ani, ne-ar da un total de pierderi foarte îngrijitor.

Pentru a preîntâmpina un dezastru financiar, în locul acțiunilor izolate și disperate, va trebui să urmeze acțiunea unitară și energică. Chiriarhii și sfetnicii lor, împreună cu o seamă de laici zeloși, vor ajunge, nădăjdum, la rezolvarea cea mai fericită a problemei: înfiin-

*) Pe cât cunoaștem noi părerile Preasfințitelor arhieriei, chestiunea — a cărei aranjare se putea face, pe cât știm, și până acum —, nu va merge chiar așa de ușor. În cercurile acestora sunt anume grave excepții contra gândului acestei înglobări. N. R.

țarea unor institute financiare în toate centrele eparhiilor cu o centrală a tuturor băncilor acestora și cu sucursale în orașele și orașelele din cuprinsul provinciei noastre bisericești.

Acțiunea aceasta ar fi de o importanță capitală.

S'ar asigura fondurile centrale eparhiale și micile capitaluri parohiale.

O bună parte din venitul net al băncilor ar servi pentru scopuri caritative, în primul rând ajutorarea văduvelor și orfanilor de preoți.

Ar asigura enoriașilor împrumuturi cu procent omenos, scăpând pe atâți oameni din ghiarele cămătarilor.

Mulți din fiii preoților, ostracizați, sub anumite regimuri, din slujbele Statului, ar găsi o ocupațiune și mijloc de existență.

Ar cimentea legăturile dintre clerici și laici. —

Admirabile țeluri! Pentru a le putea atinge, să fim gata la orice jertfe.

Rugăciuni pentru Rusia în biserica noastră. Cum era de prevăzut, indemnul Papei pentru o cruciată a rugăciunii în favorul Rusiei creștine, nu putea rămâne fără răsunet în biserica noastră. Ziua de 19 Martie — serbătoria sf. Iosif în biserica latină —, în care Sf. Părinte va oferi însuși sf. jertfă liturgică pentru expierea atâtor fărădelegi săvârșite de stăpânirea bolșevică contra bisericii, trebuia să asocieze, în chip firesc, și sufragiile bisericii noastre la marele gând al capului creștinătății, îmbrățișat cu atâta însuflețire de întreagă lumea civilizată.

Primul cuvânt, care încopie și biserica noastră în această acțiune, este acela al Preasfințitului *Iuliu al Gherlei*, care a socotit că e bine să dea din acest prilej o adevărată pastorală, foarte binevenită la acest început al sfintelor Paresimi. Se schițează în ea faptele prin cari a trecut opera nelegiuită a potentăților roșii dela Moscova și se arată, în culori vii, situația cu adevărat insuportabilă în care au ajuns toate așezămintele bisericești și oricine are acolo vre-o legătură cu ele. „Domnul — spune Preasfințitul Iuliu — cere să nu ucizi și eiucid. Să nu furi, iară ei fură și jefuiesc până

și cele sfinte. Să cinstești pe tatăl tău și pe mamă-ta, iar ei au nimicit familia, lăsând în voia desfrăului tot ce este sfânt în lume... Am înaintea mea reviste din Anglia și din Franța, cu fotografiile grămezilor de icoane în flăcări, cu biserici jefuite și dărimate, cu derbedei îmbrăcați în odăjdii sfinte, în procesiuni infame de batjocorire a icoanelor sfinte profanate“.

Drept expiere pentru atâtea fărădelegi, Preasfinția Sa dispune ca Dumineca proximă, în 16 Martie, să se citească poporului credincios pastorală arhierescă și să se facă rugăciuni publice la intențiunea Sf. Părinte al Romei, iar în ziua de 19 Martie clerul întregii eparhii — evident facultat, în chip special, pentru asta, în ziua de altfel aliturgică — are să ofere sf. liturghie la aceeași intențiune, unind sufragiile bisericii noastre cu cele ale preoților catolici de pe întreg rotogolul pământului.

Bucuroși de-a putea anunța aceste dispoziții ale Gherlei, suntem siguri că și celelalte Ordinariate vor lua măsuri similare, așa că biserica noastră se poate socoti intrată pe de-antregul în intențiunile sfinte ale Papei.

Din Beiuș

Jubileul de 10 ani al reuniunii „Sf. Maria“

O frumoasă serbare a avut loc în orașelul nostru, Duminecă, în 16 Februarie c.

S'a sărbătorit atunci aniversarea alor 10 ani dela înființarea societății „Sf. Maria“, la care a luat parte și I. P. S. Sa episcopul diecezan Valeriu. Slujba a pontificat-o I. P. S. Sa, încunjurat de un frumos număr de preoți. Răspunsurile au fost date cu precizie de curul bisericii parohiale. La sfârșitul sf. liturghii I. P. S. Sa a sfințit steagul reuniunii, admirabil executat.

Toată lumea care a fost în biserică a trecut apoi în sala de gimnastică a liceului de băieți, unde s'a ținut adunarea generală a societății. După cuvintele de deschidere ale păr. protopop Dr V. Hetcou se face alegerea pe 3 ani a noului comitet central, în frunte cu dd. Dr V. Hetcou și Dr. Const. Pavel. A urmat apoi raportul detaliat al dlui I. Teiușan, despre activitatea de 10 ani a reuniunii. Îndeosebi

s'a subliniat în acesta munca frumoasă a comitetului doamnelor, cari sunt împărțite în următoarele 9 secții: I. Secția pentru înfrățirea bisericii. II. Secția pentru îngrijirea biturilor bisericești. III. Secția pentru îngrijirea ornatelor. IV. Secția pentru îngrijirea curățeniei în biserică și împrejurimea ei. V. Secția pentru îngrijirea cimiterului. VI. Secția caritativă. VII. Secția de propagandă. VIII. Secția de patrie (instruirea servitoarelor) și IX. nou înființată secție pentru protejarea tinerelor fete gr. Adunarea a fost salutată de către dș. L. Frenca care împreună cu dș. C. Erdeli au fost reprezentantele reuniunii „Sf. Maria“ din Orașel iar prof. Dr. A. Tăutu a vorbit în numele rectoratului central al reuniunilor diecezanilor I. P. S. Sa încă a ținut să facă elogiul societății, relevând munca desfășurată de membrii acesteia.

O sală ticsită aștepta, la orele 5 dimineață, desfășurarea programului seratei artistice. Prof. Dr. A. Tăutu a ținut aici o frumoasă și interesantă conferință despre caracter. Puncte de muzică, recitare, precum și corurile compuse de d. Gh. Ardeleanu, au fost la înălțime. S'a remarcat în deosebi Ave Maria de Goussier cu solo de sopran și orhestră. Câteva tablouri vii, au complectat programul serbării. Acestea fiind montate și înfățișate cum nu se poate mai bine, au stârnit admirația tuturor.

Pentru reușita acestei zile frumoase și muncit cu deosebit devotament o pleiadă de treagă de doamne și domni din societate pusă sub patronajul Maicei Domnului și a purile profesionale dela ambele licee.

Serbarea întreagă a fost o manifestare măreață a bisericii noastre în micul orașel vechi școli românești, care este Beiușul. Spectacolul

Pregătiri mari la Oberammergau

La 11 Maiu al acestui an vor începe reprezentațiile publice ale Tragediei Calvarului, jubileu tot la 10 ani pe scena devenită istorică a Oberammergau-l Bavariei catolice. În vederea acestor vestite serbări, la cari aleargă, din toate mai mari depărtări, o lume întreagă, se urmează de luni de zile cele mai stăruitoare pregătiri.

Foiața „Unirii“

Pentru Paresimi

Pastorația sfinților

Crâmpie luminoase din viața și opera sf. Ioan Vianney (1786—1859)

de Prof. Dumitru Neda

Gallia docet. Asta-i mai pe sus de orice îndoială, fie că-i vorba de bine, fie că-i vorba de rău. Națiunea franceză — cârmuită mai mult de inimă decât de principii aride strict intelectuale —, e ceva fără seamăn în ceea ce-i privește vioiciunea simțimentelor. Credințioasă sau ateistă, virtuoaasă sau vicioasă, ea niciodată nu se oprește la calea jumătate, ci totdeauna, în bine sau în rău, trece în extrem, după cum o călăuzește dragostea sau ura. Așa se face că această flică întâiu născută a bisericii, primogenita Ecclesiae, asemenea împăratului din poveste, cu un ochiu plânge răutatea fivaroaasă a unora dintre ai săi, iar cu altul se veselește de bunătatea atâtor, dusă până la desăvârșirea eroică a sfințeniei. Ostașul, apostolul și sora de caritate răsar și cresc împreună în sânul acestui neam. 1)

Catolicismul francez se poate mândri cu

1) Cf. *Bougaud* — Szentannai: Boldog Alacôque M. Margit élete. Budapest, 1902 pag. 19—21.

o sumedenie de sfinți din vremurile cele mai vechi ale sale și din zilele cele mai apropiate de noi. Anul 1925 i-a adus și el întregii lumi catolice bucuria de-a vedea ridicată la cinstea altarelor pe smerita slugă a Domnului *Ioan M. Bapt. Vianney* (1786—1859), un preot-apostol francez, care și-a fărimitat bogăția sufletului, ani îndelungați, în slujba jertfelnicului și a deaproapelui. Viața aceasta minunată e oglinda cea mai limpede și pilda cea mai reconfortantă pentru totii căți se ostenesco în cura animarum. Privindu-o, chiar și numai în treacăt, poate fi spre învățătură și îndemn tuturor, într'ale pastorației ideale.

1. Cinstea preoților

Samuil Micu avea cuvânt să zică: Mare lucru iaste a fi născut Român! Și orice suflet creștin e îndreptățit, ba-i chiar silit, să mărturisască: Mare lucru este a fi cineva chemat de Domnul să-i fie preot! Sf. Pavel grăiește lămurit că nimenia nu-și ia lui-și o atare cinste, ci numai celce este chemat de Dumnezeu, ca și Aron (Evrei 5, 4). Mărunte și meschine socoteli omenești nu îndrituiesc ridicarea la treapta aceasta suprafirească. Singurul în drept să aleagă și să chiepe pe cineva spre înălțimile sacerdoțiului e vistierul bunătăților și dătătorul de viață, Spiritul adevărului, a cărui suflare tainică și absolut liberă (Io. 3, 8), purtând pe aripile sale sfaturile Treimei celei de o sfință și nedespărțită, o aud cei cărora

le este meaită; cei cari sunt socotiți vrednici de solia ceriului.

Ioan, fiul plugarului Mateiu Viannoy al Mariei Beluse din Dardilly — un sat aproape de Lyon —, aude, la vremea sa, a glas ce vine de sus. Secretul inimii sale se destăinuie, cu teamă și cu încredere totodată, maică-si și unei mătușe dintr'un sat învecinat: „De-ași fi preot, cum a-și mai munci să câștig pentru ceriu cât mai multe suflete!“

Felul acesta de-a vorbi e de înțeles. Dânsul era atunci de 17 ani și n'avea altă școală decât cea făcută în sat la ei pe lângă „cantașul“ Dumas, un dascăl de pripas, ce desese acolo școală pe barba proprie. Iar pentru preoție se recerea limba latină și altă învățătură, nu ca aceea ce biată avea el!

Decât că labor improbus omnia vincit. Mai ales, când e la mijloc însuflețirea inimii curate ce vede secerișul bogat, primejduind lipsa secerătorilor împuținați de turbare a voluției celei mari. 2)

Mănat de dorul sfânt de-a mântui sufletele îl vedem, la vârsta de 19 ani, chinându-se cu gramatica și sintaxa latină, alătura de o tânără mai tinere, sub supravegherea unui preot a căpător într'ale spiritului, Carol Balley. Șia greu studiul acesta, iar Ioan era și el greșit cap, până într'atâta, că unul din tinerii puși

2) Cf. *Fr. Trochu*: Le Curé d'Ars. Paris. 1927, pag. 40—41.

menite a ținea prestigiul reprezentațiilor la înălțimea atinsă în ciclul trecut. Rolanții se bucură de foarte mare cinste și alegerea lor se face cu deosebită grijă. În tot cursul pregătirilor de 6 luni, aceștia nu pot participa la nici un fel de distracție lumească, spre a nu pierde poziția necesară pentru reprezentarea demnă a marelui mister al crucii. Fiindcă scena uriașă, și totuși permanent neîncăpătoare este în liber, reprezentațiile se urmează numai până pe mijlocul lui Septemvrie.

Știri mărunte

TOT PENTRU RESTANȚIERI. Conformându-ne avizurilor date, începem acum cu aranjarea mandatelor de plată și anume în ordinea vechimei restanțelor. Celce le vor primi sunt rugați să nu le refuze, fiindcă prin aceasta își sporesc numai cheltuielile cu avocatul. Primele mandate le vom da la poștă pe ziua de 15 Martie, un nou termen până la care mai așteptăm achitarea, spre a cruța cheltuielile în plus ale restanțierilor, cari își vor înțelege datoria să se achite.

Personale. 1. *Preasfinția Sa* pâr. ALEXANDRU TH. CISAR, arhiepiscopul latin din București, a făcut *Lunia trecută o scurtă vizită* I. Preasfinției Sale pâr. mitropolit Vasile.

— P. Ven. Ordinariat arhiepiscopesc a numit pe pâr. Tiberiu Turdean adm. parohial la Dejani, pe pâr. Ioan Pol adm. parohial la Ivănești, iar pe pâr. Ioan Todoran adm. parohial la Bezidul nou.

Memoriile Reginei Maria. Gazetele anunță, că M. Sa Regina Maria ar fi pe cale să-și publice memoriile sale asupra evenimentelor în mijlocul cărora a trăit. E vorba ca ele să fie publicate de o casă de editură engleză, cuprinzând 3 volume, dintre cari unul ar fi să apară anul acesta în Maiu, al doilea la toamnă, iar cel din urmă în cursul anului viitor. Știrea a făcut senzație și cum M. Sa trece ca o scriitoare bine dotată, lumea așteaptă cu mult interes aceste memorii.

Locale. Dumineca viitoare, a doua a sf. Paresimi, va predica în catedra pâr. Dr. Ioan Cristea, notar consistorial.

— Apropiindu-se ziua de 16 Martie, pe când e fixată *alegerea noului Consiliu al orașului*, deținătorii de ieri ai puterii cearcă să turbure din nou liniștea ce-ar trebui s'o aibă într'un centru ca Blajul orice alegeri de această natură. Cunoscutele lor mijloace de propagandă electorală — între cari, nu la ultimul loc, este și agitația împotriva vesmântului preoțesc și chiar a bisericii — au început să fie scoase din nou la iveală, și astfel nu e mirare, dacă ceice îndrumă azi, interimal, destinele orașului, s'au crezut datori să orienteze pe alegători asupra gestiunii de ieri a celorce cred că pot să-i mai amăgească odată. O serie de afișe, cuprinzând numai cifre reci, dar foarte grăitoare, arată bunăoară, că moștenirea ce-au luat-o actualii conducători s'a cifrat cu o datorie de aproape 900 mii Lei, față de un »activ« de abia 1290 Lei. Ne mai spun apoi, drept explicare a acestui dezastru, că în ultimele zece luni ale gestiunii Ștefi Dragoș s'a cheltuit pentru călătorii suma enormă de 96,088 Lei față de abia 11,724 cheltuite în acelaș scop, tot în zece luni, de actualii conducători, și că aceștia au încasat în acest timp din vama orașului suma de 633,061 Lei, față de abia 342,650 Lei din ultimele zece luni ale gestiunii fostului Consiliu. Și asta, cu toate că în timpul din urmă au fost interzise anumite târguri pentru boale de vite. Afișele, anunță că vor mai urma și alte destăinuri de această natură și suntem siguri că prin ele se vor risipi și ultimele resturi de încredere în oamenii zilei de ieri, la toți cari mai credeau că pot să țină la ei cu bunăcredință.

— Cu puncte tot mai bogate, Reuniunea meseriașilor și comercianților noștri continuă mișcarea culturală începută. *Sesdoarea artistică-literară* din Dumineca trecută a avut bunăoară — înafară de conferența președintelui, d. Dr. Coriolan Suci, care a vorbit despre Napoleon, ca stăpân al Europei — câteva declamări bine-reușite și vre-o trei puncte de cor susținute cu îndemănare de elevii dlui prof. C. Cherebețiu.

Episcopatul catolic din Iugoslavia pentru școala confesională. Dintr'o conferență recentă a episcopatului catolic din Iugoslavia s'a publicat, săptămâna trecută, o mare pastorală, care se ocupă între altele și de che-

stiunea școlară. Mergând pe urmele arătate de Papa în ultima sa enciclică privind chestiile de învățământ, pastorală iugoslavă insistă asupra rolului pe care trebuie să-l aibă biserica în educația tineretului și declară că episcopii vor lucra din toate puterile pentru a recâștiga bisericii acest rol. Statul iugoslav a etatizat toate școlile, dar catolicii din Iugoslavia nu se vor liniști, până când școlile confesionale nu vor fi reînființate. Pastorală aceasta a produs o vie senzație în Iugoslavia și cercurile inițiate spun că această acțiune a episcopatului nu va rămâne fără urmări pentru viața politică a țării.

Schimbul de mandate poștale cu Vaticanul. Direcțiunea generală a poștelor a trimis o circulară tuturor oficiilor poștale din țară, prin care anunță, că s'a admis, în traficul extern, schimbul de mandate poștale externe cu Vaticanul, în aceleași condițiuni ca și pentru Italia.

† **Pâr. Constantin Costin**, paroh în Delureni (arhidieceză), s'a stins la 25 Februarie c. în anul 71 al vieții și 45 al preoției sale cinstite. — Odihnească în pace!

† **Vasile Mateiu**, notar cercual, un ginere al preotului nostru Simion Pinteș din Dâmb (arhidieceză), s'a stins la 24 Februarie c. în anul abia 30 al vieții și 7 al fericitei sale căsătorii. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“

P. Gherla. Ne-am mirat și noi, că un organ de publicitate, ce stă sub conducerea unui preot al bisericii noastre, a putut găzdui manifestul de care ne scrieți și suntem perfect de acord, că lucrurile au ajuns mult prea departe, decât să nu trebuiască o intervenție, făcută la timp și cu toată autoritatea.

«Pastorul sufletesc». Lungoj. Decât toată »argumentarea« trasă de pâr, brodată, în ultimul număr, pe chestia »Episcopiei la Sighet«, ne-a surprins mai mult concluzia idem, că adică: »Decât așa mai bine nimic!« Iată anume cum merg ideile DVoastre apolitice: Maramureșul se prăpădește, Maramureșul este pe calea de a trece la ortodoxie, Maramureșul nu poate fi ținut pe seama bisericii noastre dela distanță, și, totuși, decât să mai avem o episcopie cu sediul eventual, la Baia-mare, sau oriunde aiurea, dar nu la Sighet »mai bine nimic!« Sau cu alte cuvinte: Maramureșul se pierde, dar numai în cazul că în părțile acelea o să mai avem o episcopie fără sediul la Sighet, dar Maramureșul continuă să trăiască, tare și mare, dacă rămâne să fie administrat și pe mai departe dela .. Gherla, ori Cluj, ceva totuși mai departe decât bunăoară Baia-mare. »Să avem iertare«, a-ți spune Dvoastră, dar noi nu mai înțelegem nimic din această concluzie, cum nu înțelegem

ajutate la cartea latinească, întăritat de nepriecăperea »moșului« i-a ars o palmă sdravănă, peste obrazii supți de posturi și de privegherile multor buchisări ale unui aspirant tânăr. Anul de filosofie la Vevrières îl încheie cu nota: Science... Très faible, după ce nu odată provoacă râsete cu răspunsurile sale slabe, pentru că din Seminarul teologic din Lyon, spre cea mai mare durere a sa și a binefăcătorului său (preotul Balley), să fie pur și simplu dat afară, pentru incapacitate. După alte studii, făcute pe lângă acest preot de bine, și grație intervențiilor insistente ale acestuia, vicarul general de Lyon, M. Courbon, după un examen sumar, întreabă cu bunăvoință: »Evlaviosu-i d. Vianney? — Cinsteste mult pe Preacurata?... Știe recita rosariul?... și câpătând răspunsul: Da, e un model de pietate! — El admite la chirotonie¹⁾.

Lăpădarea de sine și jertfa atâtor umiliri împreunate cu rugăciuni necurmăte, era primită de Cel de sus într'un miros de bună mireasmă. Lumea va pomeni cu drag, totdeauna, pe sluga lui Hristos care a cunoscut valoarea unei chemări adevărate și nu și-a dat odihna oselor sale până când n'a văzut așezată această valoare la locul ce-i era rânduit în biserica Domnului.

Nu se poate recomanda îndeajuns preoților să urmărească cu atenție pornirile sufleteste ale tinerilor din preajma lor, îndrumându-i

și chiar ajutându-i bănește să poată intra în tagma preoțescă pe cei cari dau dovă de chemare spre aceasta.

Dovada cea mai sigură e viața nepătată. »Tineri ce dorești să cunoști voința lui Dumnezeu privitor la chemarea ta (sfatul sură celor tineri, dar poate da de gândit și bătrânilor intrați deja în staulul oilor) să știi că primul și al doilea și al treilea și al sutălea mijloc de a-ți câștiga această cunoștință este acela de a-ți petrece copilăria și tineretea într'o conduită nu numai rânduită și cinstită, ci de dreptul inspirată de maximele Evangheliei și de pietatea cea mai fierbinte.²⁾

Să nu creadă nime că pentru Dumnezeu e o cinste deosebită debarcarea oricărui vântură țară, cu sufletul răvășit de patimi, în portul sanctuarului. Regula e aceasta. Lupul își schimbă părul, dar năravul ba. Și locui nu sfîntește pe om. Pragul Seminarului să-l calci cu inimă curată și cu gând curat, ca să întărești și să-ți faci sigură chemarea căreia, nu i-te poți împotrivi fără a jigni pe cel Preainalt.

Tineretea sf. Ioan Vianney e de-o puritate îngerească. »Pe când eram mai tânăr, nu știam ce-i răutatea; a trebuit să ajung în scaunul mărturisirii ca s'aud din gura păcătoșilor ce-i asta«, aflăm din gura dânsului, într'un moment de destăinuire nu îndestul de supraveghiată³⁾

¹⁾ Cf. I. Copiu: La vocation. Paris. 1925, pag. 201-202.

²⁾ Cf. Ios. Vianney: Leben und Wirken des seli-

El avea un respect nețărmurit pentru persoana preoțescă. »Vai, ce lucru mare-i preotul! Preotul nu poate fi înțeles bine decât în ceriu. Dacă l-am înțeles bine pe pământ, am muri numai decât, dar nu de spaimă, ci de drag«, avea obiceiul să zică sfântul nostru.¹⁾

Grandoarea statului preoțesc l-a fascinat peste orice închipuire și numai gândul că s'ar putea intrude și aci nevrednici l-a scos din sărite pe acest om al lui Dumnezeu, blând și pașnic altfel.²⁾

Sfintele sfinților! Sugestiile acestei lozinci l-au stăpânit de mic copil, de pe când păștia oile tatălui său, de pe când asuda la prășitul păpușoiului, la săpatul viei, la cositul fânului și la toate lucrările câmpului. Caracteristică pentru curățenia conștiinței sale încă din fragedă copilărie e întâmplarea culeasă din povestea acestei vieți intrată într'al șaptelea an al vârstei: Îl trimet părinții la moară, e'un măgărus, în tovărășia unei fetițe din vecini, Mărioara Vincent, de seama lui. Pe drum poposese nițel la umbră. Se încep intimitățile:

»Eu cred — zice el — că noi doi tare bine ne-am înțeles laoialtă.

gen Johannes Bapt. Vianney. Limburg. 1914, pag. 16. (trad. de dr. A. Sleumer).

¹⁾ Cf. A. Monnin: Espit du Curé d'Ar. Paris 1926, p. 113.

²⁾ Cf. Fr. Trochu o. c. pag. 511. Era vorba de un mare bogătan, un »chevalier d'industrie«, ce intriga să se vâre în cler.

³⁾ Cf. Fr. Trochu o. c. pag. 48-103.

nici rostul războiului Dvoastră politică, pe cari le socotim azi absolut inoportune. Cunoașteți desigur manifestul din ultimul număr al „G. M.”, în care focul luptei pentru sediul la Sighet a putut să pună pe buzele unui matador al acestei lupte și următoarele cuvinte: „Maramureșenii nu vom desarma până nu vom primi dreptul nostru integral, fie dela Roma, fie dela Patriarhia țării românești, căci suntem peste toate Români și numai Români”. Vorba aceasta merge, ce-i drept, puțin mai departe decât concluzia Dvoastră „istorică”, dar va trebui să admiteți, că numai discuția nesocotită ce s'a purtat în jurul acestei chestiuni a putut să ducă la atari manifeste.

M. Târgu-Mureș. Aveți toată dreptatea. Botezul trebuie administrat, nu odată, imediat ori foarte curând după naștere — ca să nu pomenim și de botezurile intrauterine — și astfel de multeori va fi imposibil ca preotul să aștepte cu botezul până i-s'ar putea prezenta certificatul de naștere dela ofițerul stării civile. Dacă art. 122 din Legea stării civile se interpretează că având putere și pentru raportul dintr-o naștere și botez — două acte cu totul deosebite și de altă natură, cari nu știm de ce ar trebui socotite ca legate de o altă — și dacă preoții vor continua, cum trebuie s'o facă, să respecte dispozițiile canoanelor, vor ajunge, fatal, în conflict cu Legea și vor trebui să supoarte pedepsele. Regulamentul Legii nu aduce nici o lămurire în plus și astfel singur Ministerul Justiției ar putea să dea o interpretare autentică. Pe cât știm, ea s'a și cerut și dacă interpretarea aceasta nu va fi favorabilă, probabil că se va ajunge și la alte demersuri, deși rezultatul lor nu poate fi prea promițător. Lucrurile acestea se aranjează cu ocazia aducerii Legii și aici vedem noi rostul parlamentarilor, preoți și arhierii, cari, de fapt, nu trebuia să lase ca acest punct să treacă în felul cum a trecut.

T. Ghida. Am primit abonamentul pe 1929 și 1930. Binevoții a ne aviza, care e numele corect al comunei Dvoastră: Deda sau Ghida.

P. Maieru. Am primit 200 Lei. Adresa am schimbat-o. La Plai s'a sistat trimiterea foii. Mai restăți 200 Lei pe 1929.

Oficiul parohial. Boușarul de jos. Confirmăm primirea sumei de Lei 400, abonament pe 1929 și 1930
Ch. Copalnic-Mănăstur. Am primit 200 Lei. Abonamentul e achitat până la 30 VI 1929.

Biserica gr.-cat. Căpleni. Am primit 200 Lei. Achitat până la 1 Aprilie 1930.

A. Resighea Chităm primirea sumei de Lei 600. Achitat până la 31 XII. 1930.

Oficiul parohial. Barul-mare. Am primit 600 Lei. Achitat până la 31 XII. 1929.

P. Copalnic-Mănăstur. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Biserica gr.-cat. Iapa. Am primit 400 Lei, abonament pe 1927 și 1928.

C. Târgu-Mureș. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Oficiul parohial. Finiș. Confirmăm primirea abonamentului pe 1929.

E. Lotca. Am primit 200 Lei. Mai restăți cu 200 Lei pe anul 1929.

Oficiul parohial. Vama. Chităm primirea abonamentului pe 1929.

Parohia. Lonea. Am primit 200 Lei, abonament pe 1928.

„Da, îl întregeste mica Evă, și dacă s'ar învoi părinții noștri, s'ar putea chiar să ne și căsătorim.

„Cătu-i pentru mine, răspunde el repede, să nu mai vorbim de așa ceva; să nu mai vorbim niciodată“.)

Pe asemenea temelii de eucernicie adâncă, nefățărîtă se clădesc bisericile Spiritului. Seminarul consolidează aceste temelii, lărgeste cadrele clădirii, viața pastorală având menirea să desăvârșiască lucrarea cu ajutorul harului dumnezeesc.

În cazul contrar, Seminarul va fi adăpostul de câțiva ani a unor visuri bolnave de farsor adesea abil întru a-și drapa vidul în aparențe amăgitoare. Pastorația va da la iveală toată otrava mentalității de năimit. Credincioși bruscați, biserică uitată, comoditate de primadonă decăzută, și alte multe semne văzute și știute de păstoriți — tănuite cu grijă oricărui control —, o să tot măriască dezastrul în lumea sufletelor.

Răspunderea cred că ap.să nu numai pe conștiința (recte: inconștiința) păcătoasă a celor nechiemați, ci și pe a celorce nu i-au împiedecat dela intruderea în sfânta sfinteilor.

1) Cf. A. Monnin: Le Curé d'Ars. Paris. 1926, pag. 17.

PP. Iezuiți. Cernăuți. Am primit abonamentul pe 1930.

H. Satu mare. Am primit abonamentul pe anul trecut.

Dr. P. Moclu. Am primit abonamentul pe anul curent.

Dr. B. Lugoș. Am primit abonamentul pe 1929 și 1930.

O. Alba-Iulia. Am primit abonamentul pe 1929.

Croitoria M. Radu

ALBA-IULIA

Strada Regimentul 5 Vânători 16

Dd. preoți și învățători au reducere la prețuri, cari și altfel sunt cele mai convenabile.

Capitulul mitropolitan gr.-cat. — Blaj

Nr. 26—1930.

Concurs

Capitulul mitropolitan gr.-catolic din Blaj publică concurs pentru **închirierea**, pe 3 ani a **casel fundamentale din piața In. I. Clain (Farmacia românească)**, pe zi de 1 Aprilie 1930. Pe lângă locuința din multe camere, casa are și 2 prăvălii cu rești mari.

Cei ce reflectează la ea, să-și înainteze ofertele de chirie, închise, la Administrația centrală capitulară, până în 15 Martie 1930.

Blaj, la 25 Februarie 1930.

Iacob Popa
canonic-prepozit

2 2

„ELECTRICA“ S. A. — BLAJ

Convocator

Domnii acționari ai societății anonime „Electrica“ din Blaj sunt invitați, în sens art. 9 și următorii din statutele societății și art. 157 din Codul comercial, la a

IV-a adunare generală ordinară

care se va ține în 24 Martie a. c. la oarele 16 în localul Casinei române cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Raportul Consiliului de administrație și al Comitetului de cenzori, bilanțul pe 1929 darea absolutului.
3. Distribuirea profitului curat și a sumei destinate pentru scopuri culturale și de binefacere.
4. Fixarea marcelor de prezență pe 1930.
5. Intregirea Consiliului de administrație.
6. Alegerea Comitetului de cenzori.
7. Eventuale propuneri anunțate Consiliului de administrație conform statutelor.
8. Inchiderea adunării.

Domnii acționari sunt rugați să participe la adunare, depunându-și la cassa societății, la Administrația Centrală Capitulară, ori banca „Patria” titluri provizori, eventual documentele de procură, până mai târziu 22 Martie a. c. la oarele 18.

BLAJ, 27 Februarie 1930.

„Electrica“ societate anonimă Blaj

Iacob Popa m. p.

președinte

Muntean

administrator delegat

Bilanțul Societății „Electrica“ la 31 Decembrie 1929

Numerar în casă	137.792.—	Capital social	1.500.000.—
Investiri	1.200.000.—	fd. de rezervă	150.000.—
Material de vânzare	166.952.—	„ „ pensie	50.000.—
Diverși debitori	895.554.—	„ „ amortizare	200.000.—
		Diverși creditori	155.691.—
		Dividendă nereclamată	53.241.—
		Profit curat	291.361.—
	<u>2.400.298.—</u>		<u>2.400.291.—</u>

Cto Profit și Pierdere

Marce de prezență	5.300.—	Câștig din magazine	85.091.—
Spese de administrație	46.931.—	„ „ consumație	524.291.—
Salare și adaose	255.400.—		
Fracht și porto	10.399.—		
Profit curat	<u>291.361.75</u>		
	<u>609.391.75</u>		<u>609.391.—</u>

Blaj, din ședința Consiliului de administrație, ținută la 27 Februarie 1930.

Muntean m. p.

administrator delegat

Ioan Cârnațiu m. p.

contabil autorizat

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Iacob Popa m. p. preș. Dr. Borșan m. p. v.-preș. Dr. Ambroziu Chiețan m. p.
Dr. A. Rusu m. p. A. Aron m. p. I. I. Hossu m. p. Șt. Nyergeș m. p. G. Bărbat m. p.

S'a revăzut și s'a găsit în consonanță cu registrele societății.

Blaj, la 27 Februarie 1930.

COMITETUL DE CENZORI:

Aurel C. Domșa m. p. president Vasile Moldovan m. p. Simion Gizdavu m. p.
Ioan Pușcașiu m. p. Traian Novac m. p.

Pudra, crema și săpunul HÖFER se vinde la farmacii, droguerii și parfumerii